

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

سخن قلم

نمونه‌هایی از نثر انقلاب اسلامی

سیدرضا تقوی

نشر قطره

فهرست‌نویسی پیش از انتشار:

تقوی، سیدرضا
سخن قلم / نمونه‌هایی از نشر انقلاب اسلامی / تألیف سیدرضا
تقوی. - تهران: نشر مَطَهَر، ۱۳۸۴.
۱۹۰ ص.

ISBN 964-5839-86-6

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

۱. اسلام - مقاله‌ها و خطابه‌ها. الف. عنوان.

۲۹۷/۰۸

BP ۱۰ / ۵ / ۳

م ۸۴-۵۹۹۵

کتابخانه ملی ایران

نشر مَطَهَر

تقوی، سیدرضا

سخن قلم / نمونه‌هایی از نشر انقلاب اسلامی

چاپ اول: پاییز ۱۳۸۴

لیتوگرافی: حسینی

چاپ و صحافی: چاپخانه سپهر

تیراژ: ۳۰۰۰ نسخه

حق چاپ محفوظ است.

نشانی ناشر: تهران، صندوق پستی: ۹۵۵-۱۶۷۶۵

تلفن: ۴۴۳۱۷۶۹۷

فهرست مطالب

۵	بیشگفتار
۱۱	سخن قلم
۲۳	قرآن؛ کتاب بصائر و برهان
۲۹	جلوة جمال محمدی
۳۸	دیداری با ولایت
۴۶	علی <small>علیه السلام</small> ، انسان همه عصرها و معلم همه نسل‌ها
۵۸	زهرا <small>علیها السلام</small> خضر راه
۶۳	آیت عفت
۶۸	مریم عذرا
۷۱	زن در آینه آفتاب
۷۶	دیداری با امام خمینی <small>علیه السلام</small>
۸۱	فراقنامه
۸۹	دیدهبان مرزهای ایمان
۹۵	آموزه‌های امام خمینی <small>علیه السلام</small>

۱۰۳	وحدت.
۱۱۰	فیضیه؛ نقطه آغاز
۱۲۱	القبای انقلاب
۱۳۵	معلم
۱۳۸	مدرّس شهید
۱۴۳	جمعه، سید ایام
۱۴۸	فلسطین، سرزمین فرشتگان
۱۵۳	عاشورا
۱۵۸	سپاه سعادت
۱۶۳	پاسدار پاکی‌ها
۱۸۷	نیایش

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگفتار

آنکه بسم‌الله در منقار داشت

دور نبود گر بسی اسرار داشت^۱

آغاز کار به نام آنکه نامش حرز جهان‌هاست و ثنایش جوهر تیغ زبان‌ها.

مَلِكُ الْمُلْكِ که مُلک او بی‌زوال است و نطق صاحبان عقول به اوصاف

بی‌شمارش لال.

رحیم بخشنده دستگیر، و کریم خطابخش پوزش‌پذیر.

آغاز همه آغازهاست و نامش بهترین سرآغاز؛ بی‌نام او نامه ناکیم باز، زیرا

که مفریان درگاهش، و معلمان دانشگاهش به ما آمرخته‌اند: «كُلُّ أَمْرٍ ذِي بَالٍ

لَمْ يُبْدَأْ بِبِسْمِ اللَّهِ فَهُوَ آتِرٌ»^۲.

سلام و صلوات بسیار، و رحمت و تحیات بی‌شمار، بر جلوه جمال

سرمدی و بحار کمال احمدی، سرسلسله قافله اصطفاء، حضرت خاتم‌الانبیاء،

محمد مصطفی ﷺ و حجة کبرای مطلق، حضرت مهدی آل محمد ﷺ.

۱. عطار.

۲. بحارالانوار، ج ۹۲، ص ۲۴۲: کنز العمال، ج ۱، ص ۵۵۵: الدر المنثور، ج ۱، ص ۲۶.

اینک با قلبی شاکر و لسانی ذاکر، التجاء به درگاه حق، جلّ جلاله و عمّ نواله داریم تا ابواب گلشن رحمت را با مفتاح کرامت، بیش از پیش به رویمان بگشاید.

تحمید متوالی، و تسبیح متعالی، نثار ذات اقدس الهی کنیم که «محاسن علوم آل محمد علیهم‌السلام» را از مکتب «امامت» به ما پیاموخت و سیاست را از مدرسه «سائتة العباد»^۱ تعلیم داد و راه را با «مَعَالِمُ الطَّرِيقِ»^۲ از کیج راهه مشخص کرد.

انذار راهبر امت مسلمان، و هشدار قائد قبیله علم و عرفان، تیرگی‌ها و زنگارها، از لوح جانمان زدود و با عنایت خالق رثوف، به حمایت از معروف، و درانزو اقرار دادن منکر، طریق رشاد را، به حسن تدبیر، ارشاد فرمود.

کلام جامع آن پیر پیروزمند، رمز بقای امتی زنده را تبیین، و دوام فرهنگی جوشنده را تضمین کرد؛ زیرا بیان آسمانی او، تبیان وجوه قرآن بود و مفسر معانی فرقان.

از مسند مرجعیت و منبر موعظت، برای آن‌دسته که قامت اندیشه آنان کوتاه و دید و دیدگاهشان، در بند هوئی گرفتار بود، کشف مجملات کرد و تفسیر متشابهات.

امتی از سر صدق و صفا، آهنگ کلام انبیا، و محتوای سخن اولیا را در وجود او یافت و در سلک اصحاب معرفت، قدم به مصر حقیقت گذاشت تا گنج تجلی را، با شهود حسن رخ حضرت محبوب، در طور دل عشاق شاهد باشد.

همت را توشه راه کرد و به پیروی از راهبر فرخ خویش، که کدورت طبع را، از سرچشمه عشق، با زلال عصمت و تزکیت، طهارت کرده بود، به کور امامت رسید و نظام ولایت را تحقق بخشید.

۱. زیارت جامعه کبیره.

۲. اشاره به خطبه ۱۳۱ نهج البلاغه: «وَلَكِنْ لِنُرِدَّ الْمَعَالِمَ مِنْ دِينِكَ».

حاشا لله! که حشمت این «زلزله عظیم» را در جهان معاصر، تلاشی اندک، و کوششی کوچک به شمار آوریم!

بسی خون جگر خورده شد تا نافع مشک ختن، رونق گلزار بهارستان را به ارمغان آورد.

شقایقی که بر پهن دشت این «ارض اقدس»، و این «وادی مقدس»، با صرة عقل را خیره می سازد نشان خون شفاف شهیدانی است که بذرفتنخارش را مراد و مرشدها، بر این تربت پاک افشاند تا ذره ذره خاکش «آفتابی» باشد فراراه روندگان، و هر کلمه کلمه کلامش «کتابی» باشد فراروی جویندگان.

آثار و برکات این انقلاب، برای بشریت آنقدر زیاد است که قلم قادر به تحریر نیست و زبان توانایی تقریر را ندارد.

این نهضت اسلامی، با تکیه بر آرمان‌های قرآنی، از اصل «خليفة اللهی» انسان دفاع کرد، تا در نظام احسن خلقت، بر سبیل انور فطرت، و رهنمودهای فقیه و فقاہت، سیادت و سعادت را سامان بخشد؛ چرا که در عصر مشعشع به اصطلاح تمدن، و در فضای پرسروصدای دفاع از آزادی (!)، انسان را در وانفسای غربت، و در وادی وحشتناک محرومیت گرفتار می‌بینیم که زرمداران و زورمداران شخصیت او را تحقیر کرده‌اند و به تمامی همت بر این گماشته‌اند تا او را از مدار انسانیت خارج سازند.

اینک بر ما، امت شریف، است که به دنبال امام خود، به قیام وظیفه، همچنان پایدار و مقاوم باشیم و از سنگر تعهد و عرفان، با نشاط عشق و ایقان، از مرزهای اخلاق و ایمان، پاسداری کنیم. تشنگان وادی معرفت را، در عصر شبیخون فرهنگی دشمن، به سرچشمه جوشان «ولایت» که «خیر کثیر»^۱ را به جریان و سیلان می‌اندازد، هدایت کنیم تا در دوران سازندگی، توان‌افزایش و

۱. اشاره به آیه ۲۶۹ سوره بقره.

روان‌ها آرامش یابند.

روایت این کتاب

کتابی که پیش روی خود، دیده بر آن گشوده‌اید، نوشتارهایی است که در شرایط مختلف و مناسبت‌های گوناگون، از نوک قلم، بر سینه سپید کاغذ جاری و به صورت پراکنده در مجله‌ها و روزنامه‌ها چاپ شده است؛ و اکنون با رفع آن پراکندگی‌ها به شکل مجموعه حاضر در دسترس شما قرار می‌گیرد. در آغاز این دیدار، و برانداز این نوشتار، شاید برخی از انظار، به این نکته و پندار برسند که قلم به پراکنده‌گویی دچار شده است.

برای پرهیز از این پندار، و روشن‌شدن افکار، نکاتی چند را قابل تذکار می‌دانم که در تحریر مسایل و تألیف مطالب، از جهت محتوا و قالب؛ با رشته‌هایی مستحکم، مطالب را به یکدیگر پیوند زده و وحدت و اشتراک آنها را در یک مجموعه تضمین کرده است:

۱. از لحاظ زمانی، همه این مطالب، بعد از پیروزی انقلاب اسلامی به رشته تحریر کشیده شده است به طوری که با مطالعه هر عنوان، حال و هوای انقلاب را به خوبی می‌توان احساس کرد.

۲. از لحاظ محتوایی، مطالب کتاب، محتوایی دینی و اسلامی و مضمونی انقلابی دارد.

۳. از جهت قالب و سبک، تلاش نویسنده بر این بوده است تا سبکی ادبی را در نثر فارسی به نمایش گذارد و این نکته تقریباً در همه مطالب رعایت شده است؛ از نثر مرسل گرفته تا نثرهای مصنوع، نثر مسجع، یا نثر متکلف و فنی، و فقط از نثر به شیوه گفتار، یا نثر شکسته، که به آن نثر محاوره‌ای می‌گویند و از آن بیشتر در نمایشنامه‌ها و طنزها استفاده می‌شود، خبری نیست.

۴. در اکثر مطالب، از صنایع بدیعی اعم از لفظی مانند جناس، ترصیع، سجع، تضمین، و صنایع معنوی مانند مجاز، استعاره، تشبیه، ایهام، کنایه،

تمثیل، مراعات نظیر و تلمیح بهره‌گیری شده است.

۵. در برخی از موضوعات، بیش از حد معمول، از آیات و روایات مدد گرفته شده است. این امر را دلیل بر فضل‌فروشی نگیرید بلکه هدف از این کار، پربارکردن سخن بوده است و بس. از طرفی نیز مفاهیم بلند اسلامی معمولاً با جمله‌ای از آیات و احادیث، در بیانی تلمیحی، به خواننده ارائه شده است تا علاوه بر نکته یادشده، از تلفیق فارسی و عربی، نثری «ملمّع» شکل گرفته باشد.

۶. انتخاب عنوان سخن قلم؛ نمونه‌هایی از نثر انقلاب اسلامی بروی این کتاب، به این قصد انجام گرفته است که عنوان، فراگیرتر و به مقصود نزدیک‌تر باشد.

نکته دیگری که باید متذکر شد، این است که در این چاپ، علاوه بر افزودن چند مبحث به کتاب، کل مطالب ویراستاری شده، نیز مأخذ آیات و روایات نقل شده در متن، در پاورقی‌ها آورده شده است، تا خوانندگان در صورت لزوم، با سهولت بیشتری به آن منابع مراجعه کنند.

عناوین بسیاری در فرهنگ اسلام و انقلاب وجود دارد که شایسته بود این قلم، از باب ادای دین، آنها را تحریر و تفسیر می‌کرد؛ ولی در برابر چنین پیشنهادی می‌توان گفت: «این سخن بگذار تا وقت دگر».

امید است که این قلم، قدمی در جهت تقویت فرهنگ اسلام و ایران باشد و به‌عنوان سندی ادبی با آهنگی انقلابی، دانشجویان رشته‌های زبان و ادبیات فارسی را مددی یرساند.

البته استادان بزرگوار و قلمداران عالی‌مقداری بوده‌اند و هستند که با ارائه آثار پربار، در این وادی علمدارند؛ که خداوند همه آنان را مشمول عنایات خاصه‌اش قرار دهد.

در پایان این مقال، خاضعانه اعتراف می‌شود که اگر توفیقی برای انجام دادن چنین کارهایی در نظام اسلامی وجود دارد، اولاً از توجهات حضرت

بقیه‌الله‌الاعظم علیه‌السلام و ثانیاً، از برکت خون آن جوانمردان ایثارگری است که در عرصه مبارزه با دشمن، ایستاده مردند، و با بدنی خونین خدا را ملاقات کردند، بزرگوارانی که به فرمان فرمانده خود، دل از دنیا و جاذبه‌هایش کردند و با اعتقادی راسخ، پا در میدان هجرت و جهاد گذاشتند، تا از جایگاه شهادت بر براق عشق نشستند و تا مقام بلند «عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ»^۱ به پیش تاختند.

سیدرضا تقوی دامغانی

۱. اشاره به آیه ۱۶۹ سوره آل عمران.